

“Can-Can” tuleb, tuleb!

Estonia Teatris on olnud taas pingeline prooviperiood. Üle mitme aasta jõuab teatri enda lavale muusikal – sedapuhku Cole Porteri “Can-Can”, mida seni meie teatrites pole lavastatud, kuid milles kõlav muusika peaks küll igähele äratundmisrõõmu pakkuma. Helilooja Cole Porterit tunneme ennekõike “Suudle mind, Kate” autorina. “Can-Can” on tema muusikalidest märgitavuselt teisel kohal, kuid selles kõlav muusika võistleb päris kindlasti “Kate”i hittidega. Tõsi, “Can-Can”i aluseks ei ole kuulsat kirjandusteost nagu “Kate”il. “Can-Can”i produtsentidel tekkis kõigepealt idee luua muusikal sellest, kuidas kankaan Pariisis sündis, siis tekkisid laulutekstid ja muusika ning alles seejärel hakati libretisti otsima, kelleks sai Abe Burrows. Muide, ta polnud libretot kirjutama soostudes kordagi Pariisis käinud, aga sõitis sinna kohe, ostis endale kõigepealt bareti, siis külastas kohvikuid, bulvareid, luges raamatuid ja toimikuid ning – kirjutas libreto valmis.

“Can-Can”i tegevus toimub Pariisis täpselt 100 aastat tagasi, 1893. Kas see on ameerika või prantsuse lugu, sellel teemal ei ole vist mõtet vaielda. See küsimus kerkib liiga paljude muusikateoste puhul üles. On ju selge, et tegemist on ameerikaliku tüki-ga, mille tegevus toimub Pariisis. Kas seal on mõtet otsida paralleele meie tänase päevaga, on ka arvatavasti igähele oma asi, kuigi

muusikali naiskangelase La Mome Pistache’i kuju viib oma toimekusega paratamatult mõttele tänastest toimekatest naistest. Kuid jätame sellegi vaataja otsustada. Kui tsiteerida “Can-Can”i lavastajat Endrik Kerget, siis – selle muusikali kohta võib küll kasutada sõna “meelelahutus”.

“Can-Can” tuli Broadwayl lavale täpselt 40 aastat tagasi. Estonia Teater kasutab sedapuhku muusikali originaalpartituuri, mis pärineb New Yorgist. Kuidas see kõlab? Dirigent Tarmo Leinatamm: “Can-Can”i muusika on kahepalgeline. Sündmustikku edasiarendav muusika mõõdunud sajandi Pariisist, selle orkestratsioon kõlab meile kas väga uudsenä või tohutult vanamoelisenä. Selles on valdav puhkpilliorkestri *brassi sound*. Vastaspooluseks on tema tuntud meloodiad, mille järgi “Can-Can”i tuntuks – *I love Paris. C’est magnifique*, jpt. See on 50. aastate Cole Porter, millisenä meie teda tunneme. Mõõdunud sajandi lõpu Pariisi muusika on kogu oma lihtsakoelisuse juures tehniliselt orkestrantidele päris raske. Lemmiklaulud on pehmekõlalised, kõrvuhellitavad, aga olustikumuusika on dissonantsiderikas ja võib vahel jätta valessti mängimise mulje.“

Tegelasi, nii nagu ka tegevuspaiku on “Can-Canis” palju. Küll Montmartre, küll kohus ja isegi vangla. See hirmus moraalivastane tants, mida La Mome Pistache’i (Helgi Sallo, Katrin Karis-

ma) kohvik-pesumajas vihutakse, on ju tegelikult selle loo peategelane. Mis sest, et kohtu moraalijungriid eesotsas kompromissitu kohtuniku Aristide Forestieriga (Hans Miilberg, Voldemar Kuslap) püüavad selle tantsu hukatavat mõju piirata. Aristide’ist saab küll pärast lõputuid sõnalähinguid Pistache’iga hoopis tantsu kaitsja.

Armastajapaarist täiesti erinevatel tasandadel kõiguvad teised loo peategelased. Need on: Claudine, pesunaine (Pirjo Levandi, Kai Parmas) oma siiras lapselikus kankaanivaimustuses ning muidugi nelja kunstniku (Puccini “Boheemile” mõtteid viiv) seltskond, keda juhib bulgaaria päritolu skulptor Boris Anzinidzinadze (Peeter Oja), tuntuustamata ja geniaalne (vähemalt enda arvates). Tõsi küll, kõige “armastusväärsem” kunstikriitik Hilaire Jussac (Tõnu Kilgas, Tõnu Kattai) arvab Borisi taies- test hoopis teisiti. Aga – tema on ju kriitik!

“Can-Can” esietendub Estonia Teatris 19. detsembril ning teatril on ameeriklastega kokkulepe, et seda tükki mängitakse kahe aasta jooksul kolmkümmend korda. Lavastaja on Endrik Kerget, dirigent Tarmo Leinatamm, kunstnik Georg Sander, kostüümikunstnik Mari Ann Ahas, kontsertmeistrid Ülla Millistfer ja Jaanus Juul, koormeistrid Anne Dorbek ja Jüri Rent.

MARE PÖLDMÄE